LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS

2018 METŲ VEIKLOS PLANAS

Valstybinė kultūros paveldo komisija 2018 metais ketina didžiausią dėmesį skirti kultūros paveldo apskaitos problemoms bei UNESCO pasaulio paveldo objektų ir vietovių Lietuvoje apsaugai.

Kultūros paveldo apskaita yra esminė valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos formavimo priemonė. Pagal apskaitos duomenis nustatoma, kiek ir kokių kultūros vertybių valstybė siekia ir įsipareigoja išsaugoti, įvertinant biudžeto finansinius išteklius ir technines galimybes. Efektyvus apskaitos organizavimas ne tik užtikrina racionalią kultūros paveldo apsaugą, bet ir sudaro prielaidas darniai plėtrai, kuriančiai geresnes sąlygas kultūros paveldo priežiūrai, naudojimui ir apsaugai organizuoti. Esama kultūros paveldo apskaita nepakankama, o jos dokumentacija nėra išsami ir aiški, todėl **siūlymai dėl apskaitos tobulinimo** yra vienas iš Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) 2018 metų veiklos prioritetinių tikslų.

Kitas Paveldo komisijos 2018 metų veiklos prioritetinis tikslas – **Lietuvoje esančių UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo objektų ir vietovių apsaugos problemų nagrinėjimas.** Pastaruoju metu UNESCO Pasaulio paveldo sąraše esančioje Kuršių nerijoje ir Vilniaus istoriniame centre vyksta prieštaringi procesai, sulaukiantys neigiamo visuomenės dėmesio. UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos reikalavimų laikymasis valstybės mastu nėra pakankamas – nėra įtvirtinti ilgalaikiai valstybės pasaulio paveldo vertybių išsaugojimo prioritetai, bendra pasaulio paveldo vertybių valdymo strategija, nepakankamas dėmesys ir finansavimas skiriamas mokslo tyrimams, edukacijai, darbui su bendruomenėmis, nėra parengti kiekvienos vertybės valdymo planai, šioms teritorijoms trūksta kultūrinio turizmo strategijos ir kt.

Nuolatinės priemonės

- Svarstyti visuomenės keliamus klausimus dėl kultūros paveldo apsaugos
- Teikti visuomenei informaciją apie Paveldo komisijos veiklą
- Rengti įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kultūros paveldo apsauga, projektus ir teikti išvadas ir siūlymus Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Kultūros ministerijai, Kultūros paveldo departamentui ir kitoms valstybės institucijoms dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kultūros paveldo apsaugą, projektų
- Analizuoti Paveldo komisijos priimtų sprendimų vykdymą
- Rinkti informaciją apie Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje

Privalomos vykdyti priemonės

- Svarstyti ir aprobuoti siūlymus kultūros paveldo objektus ir vietoves skelbti kultūros paminklais ar panaikinti jų apsaugą
- Svarstyti ir aprobuoti siūlymus nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paveldo objektus ir vietoves, kurie neskelbiami kultūros paminklais, skelbti valstybės saugomais ar panaikinti jų apsaugą
- Svarstyti ir aprobuoti siūlymus kilnojamąsias kultūros vertybes įrašyti į Kultūros vertybių registrą ar išbraukti iš jo
- Vertinti UNESCO Pasaulio paveldo komitetui teikiamas periodines pasaulio paveldo objektų Lietuvoje būklės ataskaitas
- Vertinti kultūros paveldo apsaugos valstybinio administravimo funkcijas atliekančios institucijos metines veiklos ataskaitas ir savivaldybių institucijų, įstaigų veiklą kultūros paveldo apsaugos požiūriu
- Vertinti ir teikti išvadas dėl kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos įgyvendinimo programų ir dėl biudžeto lėšų, skirtų kultūros paveldo apsaugai, panaudojimo
- Tvirtinti Paveldo komisijos veiklos ataskaitą už 2017 metus
- Tvirtinti Paveldo komisijos 2018 metų programos sąmatą
- Tvirtinti Paveldo komisijos 2019 metų programos sąmatą
- Tvirtinti Paveldo komisijos 2019–2021 metų strateginį veiklos planą

Strateginio veiklos plano programa ir uždavinys

I programa. Valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos formavimas ir įgyvendinimas

Uždavinys. Formuoti integralią su kitomis valstybės ūkio valdymo sritimis susijusią kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, siekti Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos gerinimo, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas

Uždaviniui įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

I–IV ketvirčiai	• Apskaitos proceso ir dokumentacijos turinys bei forma
I ketvirtis	• Kilnojamųjų kultūros vertybių, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamojo kultūros paveldo objekto vertingosios savybės, apsauga
I–IV ketvirčiai	• Kultūros vertybių registro sandaros analizė

Uždaviniui įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

II–IV ketvirčiai

- Kriterijų nustatymas:
  - dėl kultūros paveldo objektų ir vietovių reikšmingumo lygmens
  - dėl kultūros paveldo objektų ir vietovių skelbimo kultūros paminklais

I–II ketvirčiai

- UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje

II–IV ketvirčiai

- Vilniaus istorinio centro ir Kuršių nerijos, kaip UNESCO pasaulio paveldo vietovių, vietos valdytojų veikla (VSAA ir KNNP veiklos ataskaitų vertinimas)

Uždaviniui įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

I ketvirtis	• Fotografijos paveldo apsauga
I ketvirtis	• Tyrimų problematika nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyboje
III–IV ketvirčiai	• Kultūros paveldo integralumas su ūkio sritimi bei paskatų sistemos taikymas (bendradarbiavimas su Ūkio ministerija)

Uždaviniui įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

II–III ketvirčiai

- Nacionalinio muziejaus veikla kultūros paveldo apsaugos požiūriu (veiklos ataskaitos vertinimas)

IV ketvirtis

- Savivaldybių veikla kultūros paveldo apsaugoje

Strateginio veiklos plano programa ir uždaviniai

II programa. Glaudesnė sąveika su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis kultūros paveldo apsaugos srityje

- Uždavinys. Tęsti bendradarbiavimą su esamomis ir užmegzti ryšius su naujomis institucijomis ir organizacijomis
- Uždavinys. Keistis patirtimi su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis kultūros paveldo apsaugos srityje
- Uždavinys. Gerinti Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje ir užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvoje, apsaugą

Uždaviniui „Tęsti bendradarbiavimą su esamomis ir užmegzti ryšius su naujomis institucijomis ir organizacijomis“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

II–III ketvirčiai

- Susitikimas su Latvijos kultūros paveldo apsaugos institucijomis

I–IV ketvirčiai

- Bendradarbiavimas su Europos Taryba ir Europos Komisija, jų veiklos aktualizavimas, aktualių teisės aktų vertimas

Uždaviniui „Keistis patirtimi su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis kultūros paveldo apsaugos srityje“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

I–IV ketvirčiai	• Narystės tarptautinės organizacijos „Europa Nostra“ aktualizavimas
II ketvirtis	• Išvažiuojamasis posėdis į Taliną (Estija)
I–IV ketvirčiai	• Faro konvencijos nuostatų įgyvendinimas bei aktualizavimas

Uždaviniui „Gerinti Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje ir užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvoje, apsaugą“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

III–IV ketvirčiai

- Naujos informacijos apie Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje bei jo apsaugą pristatymas

Strateginio veiklos plano programa ir uždaviniai

III programa. Lietuvos kultūros paveldo išsaugojimas ir aktualizavimas

- Uždavinys. Teikti siūlymus dėl piliakalnių apsaugos
- Uždavinys. Aktualizuoti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimą savivaldybių teritorijose
- Uždavinys. Skatinti kultūros paveldo pritaikymą vietos bendruomenių kultūriniams, socialiniams ir ekonominiams poreikiams
- Aktualizuoti Europos kultūros paveldo metus

Uždaviniui „Teikti siūlymus dėl piliakalnių apsaugos“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

II ketvirtis

- Lankytinų vietų maršrutinio orientavimo problemos Lietuvoje (piliakalniai ir kt.)

Uždaviniui „Aktualizuoti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimą savivaldybių teritorijose“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

I–IV ketvirčiai

- Renginių organizavimas bei dalyvavimas kitų institucijų organizuojamuose renginiuose

Uždaviniui „Skatinti kultūros paveldo pritaikymą vietos bendruomenių kultūriniams, socialiniams ir ekonominiams poreikiams“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

II–IV ketvirčiai

- Kultūros paveldo būklė ir apsauga Marijampolės rajono savivaldybėje ir Kėdainių rajono savivaldybėje

Uždaviniui „Aktualizuoti Europos kultūros paveldo metus“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

I–IV ketvirčiai	• Dalyvavimas Europos kultūros paveldo metų renginiuose
III-IV ketvirčiai	• Su partneriais organizuoti 2018 m. tarptautinę mokslinę konferenciją „Kauno modernizmo architektūros reikšmė ir perspektyvos“
III-IV ketvirčiai	• Su partneriais organizuoti 2018 m. tarptautinį forumą „Modernizmo architektūros maršrutas Europoje: iššūkiai ir galimybės“
I-IV ketvirčiai	• Rengti fotografijų parodą „Senas ir naujas Vilnius“

Strateginio veiklos plano programa ir uždaviniai

IV programa. Inovacijų plėtra paveldosaugoje

Uždavinys. Sukurti ir plėtoti informacinių ir ryšių technologijų produktus, skirtus tikslinėms visuomenės grupėms

Uždavinys. Valstybinės kultūros paveldo komisijos veiklos internetinėje erdvėje pristatymas visuomenei

Uždaviniui „Sukurti ir plėtoti informacinių ir ryšių technologijų produktus, skirtus tikslinėms visuomenės grupėms“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

I–IV ketvirčiai

- Mobiliųjų programėlių, reikalingų suskaitmeninto kultūros paveldo sklaidai, sukūrimas

II–III ketvirčiai

- U-PAVELDO duomenų bazės sukūrimo I etapas

Uždaviniui „Valstybinės kultūros paveldo komisijos veiklos internetinėje erdvėje pristatymas visuomenei“ įgyvendinti numatomos vykdyti priemonės

I–IV ketvirčiai

- Paveldo komisijos internetinio puslapio bei paskyrų Facebook, Instagram ir Twitter socialiniuose tinkluose plėtojimas